

Passio SS. Perpetuae et Felicitatis

Perpetuas martyrium

Omkring 200 e.Kr. var kristendommen blevet udbredt over store dele af Romerriget. Et af de områder, der hurtigt fik kristne menigheder, var Nordafrika. Det gælder således den antikke by Thuburbo, der lå nær den moderne by Tunis i det nuværende Tunesien.

I Thuburbo levede en fornem ung kvinde ved navn Vibia Perpetua, der sammen med sin personlige slavinde Felicitas og nogle andre slaver modtog undervisning i kristendommen med henblik på optagelse i den kristne menighed.

Men inden de blev døbt, blev de alle arresteret af de romerske myndigheder. Først blev de sat i en arrest, siden blev de overført til et egentligt fængsel. De blev alle dømt til døden og derpå kastet for de vilde dyr på kejser Getas fødselsdag. Det skete formodentlig i år 203 e.Kr.

Under fængelsesopholdet førte Perpetua dagbog over sine oplevelser og tanker. Efter hendes henrettelse blev dagbogen udgivet i redigeret form. Den er således en vigtig kilde til den tidlige kristendom i Romerriget, til forholdet mellem de kristne og de romerske myndigheder, samt til de tanker, en ung kvinde gjorde sig på den tid om livet, døden, kærlighed og Gud.

Om gloserne og noterne

De følgende gloser og noter følger teksten i: *The Acts of the Christian Martyrs*, Edited by Herbert Musurillo, Oxford University Press 1972. Dog anføres de latinske gloser med den ortografi, der anvendes i *Latin-dansk ordbog* af Thure Hastrup, Gyldendal.

Alle paragrafhenvisninger er til Hyllested og Østergaard, *Latinsk Grammatik*, Gyldendal 1966 eller senere.

Perpetuas martyrium findes i en dansk udgave: *De unge skal se syner*, Perpetuamartyriet oversat og kommenteret af Jakob Balling, Ulla Morre Bidstrup og Torben Bramming, Aarhus Universitetsforlag 1997.

Titulus

passio -onis, f 3, lidelse, martyrium

Perpetua, f 1, kvindenavn, der betyder "vedvarende", "evig"

Felicitas -atis, f 3, kvindenavn, der betyder "lykke"

Capitulum II

1 **ap-prehendo** -prehendi -prehensum -prehendere, 3, pågriber

adolescens -entis, adj., ung

catechumenus -a, m/f, κατηχούμενος, katekumen. Inden man gennem dåben kunne blive optaget i den kristne menighed, måtte man i oldkirken modtage undervisning i den kristne tro. I den periode kaldes man katekumen, dvs. en der modtager undervisning.

Revocatus, m 2, mandsnavn, dannet af *re-vo-co*, 1, kalder tilbage

con-serva, f 1, medslavinde

honestus, adj., fornem

nascor natus sum nasci, 3 dep., fødes

liberalis -e, adj., hørende til et fri menneske

in-stituo -stitui -stitutum -stituere, 3, uddanner; *liberaliter instituta*, uddannet som det passer sig for et frit menneske, dvs. uddannet i sprog, litteratur, musik og matematik.

matrona, f 1, voksen gift kvinde; som adv., *matronaliter*

nubo nupsi nuptum nubere, 3, tager slør på, gifter mig (om en kvinde); *nupta*, adj., tilsløret, dvs. gift

2 **aequus**, adj., lige

infans -antis, adj., umælende, spæd, spædbarn

uber -eris, n 3, bryst

3 **circum**, præp. m. akk., omkring; *circiter*, adv., omkring

annus, m 2, år; *annorum*, se § 143

ordo ordinis, m 3, følge, rækkefølge, hændelsesforløb

martyrium, n 2, μαρτύριον, vidnesbyrd, vidnesbyrd om troen på Kristus med døden til følge, martyrium

hinc, adv., herfra (dvs. fra arrestationen)

con-scribo, 3, sammenskriver, nedskriver

sensus, m 4, følelse, opfattelse, ønske

Capitulum III

1 **inquam**, defekt verbum, siger; se § 113

pro-secutor -oris, m 3, arrestforvarer

verbum, n 2, ord

e-vertō -verti -versum -vertere, 3, vender bort (fra kristendommen)

cupio cupivi el. cupii cupitum cupere, 3, begærer, ønsker

de-icio -ieci -iectum -icere, 3, kaster bort, vender bort, "presser"

pro, præp. m. abl., for, på grund af

af-fectio -onis, f 3, påvirkning, følelse, kærlighed

per-severo, 1, vedbliver med, fortsætter med
gratia, f 1, skønhed, ynde, gunst, tak; *verbi gratia* (abl.), for ordets gunst, dvs. "for eksempel"

vas vasis, n 3, vase

iaceo iacui -- iacere, 2, ligger, står

urceolus, m 2 (dem. af *urceus*, krukke), lille krukke

2 **numquid**, interr. adv., mon

dico, 3, siger, kalder

ni-si, konj., hvis ikke, end

christianus, adj., χριστιανός, tilhørende Kristus, kristen; Jesus kaldes i Det Ny Testamente Kristus, Χριστός, den salvede, fordi man i Det gamle Testamente salvede kongen ved hans tiltrædelse, og Jesus er netop den konge, som profeterne har forudsagt skulle komme for at frelse jøderne.

3 **moveo** movi motum movere, 2, bevæger, op-hidser

mitto misi missum mittere, 2, sender; *me mitto*, kaster mig

e-ruo -rui -rutum -ruere, 3, udgraver, udriver

vexo, 1, ryster, plager

proficiscor profectus sum proficisci, 3 dep., drager afsted, går min vej

vinco vici victum vincere, 3, besejrer; *victus*, besejret, træt, opgivende

argumentum, n 2, tegn, indhold, tankegang

4 **diabolus**, m 2, διάβολος, egl. en bagtalende person, men i kristen sprogbrug: djævel

paucus, adj., liden; i pl., få

quod, konj., at, fordi

careo carui -- carere, 2 intr., undværer, er fri for (med abl., se § 160)

gratia, f 1, skønhed, ynde, gunst, tak; *gratias tibi ago*, jeg takker dig

re-frigero, 1, bliver kølig igen, kommer mig

absentia, f 1, fravær

5 **spatium**, n 2, rum, tidsrum, forløb

baptizo, βαπτίζω, døber

Spiritus, m 4, Ånden, dvs. Helligånden

dicto, 1, siger hyppigt, pålægger

peto petivi petitum petere, 3, søger, ønsker

sufferentia, f 1, udholdenhed

caro carnis, f 3, kød; *sufferentia carnis*, fysisk udholdenhed (over for f.eks. tortur)

re-cipio -cepi -ceptum -cipere, 3, modtager, overflytter

carcer -eris, m 3, fængsel; Perpetua og hendes venner har indtil nu opholdt sig i en arrest, der tilsyneladende er et venligere sted end et fængsel.

ex-pavesco -pavi -- -pavescere, 3, forskrækkes, bliver ræd

ex-perior -pertus sum -periri, 4 dep., prøver, oplever

talis -e, dem. pron., en sådan

tenebrae, f pl 1, mørke

6 **asper** -era -erum, adj., ujævn, ru, grum

aestus, m 4, hede

validus, adj., kraftig, voldsom

turba, f 1, menneskemængde

beneficium, n 2, velgerning, gerning; *turbarum beneficio*, på grund af menneskemængden

concussura, f 1, rystelse, tortur

novus, adj., ny; *novissime*, adv. i sup., til sidst

macero, 1, svækker, plager

sollicitudo -dinis, f 3, bekymring

- 7 **bene-dico**, 3, siger godt om, velsigner
diaconus, m 2, διάκονος, tjener, diakon. I oldkirken varetog diakonerne en række praktiske opgaver i menigheden, ligesom de bistod biskopperne og præsterne under gudstjenesten.
ministro, 1, opvarter, tjener
con-stituo -stitui -stitutum -stituere, 3, stiller, udvirker
praemium, n 2, belønning, bestikkelse
e-mitto -misi -missum -mittere, 3, sender ud, overflytter
- 8 **universus**, adj., enhver; i pl., alle
vaco, 1, er tom, slapper af; *vaco mihi*, tager mig af mig selv, rekreerer mig
lacto, 1, giver mælk, ammer
in-edia, f 1, mangel på mad, sult
de-ficio -feci -fectum -ficere, 3, svækker
sollicitus, adj., bekymret
al-loquor -locutus sum -loqui, 3 dep., taler til, taler med
con-forto, 1, gør stærk, trøster
com-mendo, 1, betror, overdrager
tabesco tabui -- tabescere, 3, opløses, hentæres af sorg, lider
ideo, adv., derfor; *ideo quod*, konj., fordi
- 9 **patior** passus sum pati, 3 dep., lider, oplever, er udsat for
usurpo, 1, gør brug af, opnår
con-valesco -valui -- -valescere, 3, kommer mig
re-levo, 1, løfter, befrier
labor -oris, m 3, arbejde, trængsel, møje
subito, adv., straks
praetorium, n 2, prætorbolig, palads
malo malui -- malle, vil hellere, foretrækker
alic-ubi, adv., et andet sted
- 2 **fabulor**, 1 dep., snakker, taler
fido fisis sum fidere, 3 semidep., har tillid til
re-pro-mitto -misi -missum -mittere, 3, lover
crastinus, adj., hørende til imorgen; *crastina die*, imorgen
- 3 **scala**, f 1, stige
aereus, adj., af bronze
mirus, adj., forunderlig
magnitudo -inis, f 3, størrelse
per-tingo -- -- -tingere, 3, strækker mig, når
usque, adv., lige
angustus, adj., snæver, smal
non-nisi, adv., kun
a-scendo -scendi -scensum -scendere, 3, stiger op
latus -eris, n 3, side
genus -eris, n 3, art
ferramentum, n 2, jernredskab
in-figo -fixi -fixum -figere, 3, sætter fast
lancea, f 1, lanse
hamus, m 2, hage, krog
machaera, f 1, μάχαира, slagtekniv, sværd (i form af en slagtekniv)
verutum, n 2, spyd
neg-ligo -lexi -lectum -ligere, 3, handler uopmærksomt, er uopmærksom
sursum, adv., opad
at-tendo -tendi -tentum -tendere, 3, er opmærksom, retter blikket
lanio, 1, sønderriver, flænser
in-haereo -haesi -haesum -haerere, 2, hænger fast
- 4 **draco** -onis, m 3, δράκων, slange, drage
cubo cubui cubitum cubare, 1 intr., ligger
insidiae, f 1 pl, baghold
praesto -stiti -statum -stare, 1, viser, yder, præsterer; *insidias praesto*, ligger på lur
ex-terreo -terrui -territum -terrere, 2, opskræmmer, skræmmer; om *ne* efter frygtsverber og verber, der udtrykker en hindring, se §§ 216-217
- 5 **prior** -oris, adj. (i komp.), først af to
postea, adv., sidenhen
ultro, adv., frivilligt, af sig selv
trado -didi -ditum -dere, 3, overgiver
aedifico, 1, bygger, opbygger, underviser (i

Capitulum IV

- 1 **dignatio** -onis, f 3, agtelse, anerkendelse, nåde (agtelse i Guds øjne)
postulo, 1, kræver, beder om
visio -onis, f 3, syn
ostendo ostendi ostensum ostendere, 3, viser
an ... an, konj., om ... eller
commeatus, m 4, fri færdsel, frihed

kristendommen)

ad-duco -duxi -ductum -ducere, 3, fører afsted, arresterer

prae-sens -entis, adj., nærværende, til stede

- 6 **per-venio** -veni - ventum -venire, 4, når frem til

caput -itis, n 3, hoved, top

sus-tineo -tinui -- -tinere, 2, holder oppe, venter

mordeo momorsi morsum mordere, 2, bider

noceo, 2, skader

- 7 **de-sub**, præp. m. abl., ud under

qua-si, konj., ligesom

lentus, adj., langsom

e-icio -ieci -iectum -icere, 2, kaster ud, stikker ud

gradus, m 4, trin

calco, 1, træder på

- 8 **im-mensus**, adj., umålelig, umådelig

canus, adj., gråhåret

habitus, m 4, holdning, klædning

pastor -oris, m 3, hyrde

ovis -is, f 3, får

mulgeo mulsi mulsum mulgere, 2, malter

circum-sto -steti -statum -stare, 1, står omkring

candidatus, adj., hvidklædt; I Himlen er Gud omgivet af martyrerne, der er klædt i hvidt

- 9 **levo**, 1, løfter

τέκνον, barn

caseus, m 2, ost (tyk mælk?)

buccella, f 1 (dem. af *buccea*), lille mundfuld

iungo iunxi iunctum iungere, 3, forener, folder

manduco, 1, spiser

amen, hebræisk ord, der betyder "sandt", "i sandhed"

- 10 **sonus**, m 2, lyd

ex-pergiscor -perrectus sum -pergisci, 3 dep., vågner

com-manduco, 1, spiser

adhuc, adv., endnu

re-fero ret-tuli re-latum re-ferre, 3, bringer tilbage, fortæller

spes, f 5, håb

saeculum, n 2, slægt, tidsalder, denne verden

Capitulum V

- 1 **rumor** -oris, m 3, rygte

curro cucurri cursum currere, 3, løber, er i om-løb

audio, 4, hører, forhører

super-venio -veni -ventum -venire, 4, kommer til, kommer uventet

civitas -atis, f 3, by

con-sumo -sumpsi -sumptum -sumere, 3, anvender til, forbruger, fortærer

taedium, n 2, lede, sorg

- 2 **misereor** miseritus sum misereri, 2 dep., forbarmer mig over, har medlidenhed med; om dativen se § 150 og 151

canus, adj., grå; *cani (capilli)*, grå hår, alderdom

si, konj., hvis, hvis ellers, så sandt som

dignus, adj., værdig

aetas -atis, f 3, alder

pro-veho -vexi -vectum -vehere, 3, fører frem
prae-pono -posui -positum -ponere, 3, sætter foran, foretrækker

de-do -didi -ditum -dere, 3, overgiver; om anvendelsen af perfektum konjunktiv i forbud se § 201

dedecus -oris, n 3, vanære, foragt

- 3 **a-spicio** -spexi -spectum -spicere, 3, ser på, tænker på

matertera, f 1, moster

- 4 **de-pono** -posui -positum -ponere, 3, lægger bort, opgiv

animus, m 2, sind, stolthed

ex-termino, 1, jager udenfor, udrydder

nos, pers. pron., vi, os; i genitiv anvendes det possessive pronomen i formen *nostrum*, der er en gammel genitiv pluralis af *noster*; se § 42 og 44

passa fueris (af *patior*) er en senlatinsk form for *passa eris*

- 5 **pietas** -atis, f 3, fromhed, kærlighed (mod forældre, børn og guder)

basio, 1, kysser

iacto, 1, kaster

lacrimo, 1, græder
nomino, 1, nævner, benævner, kalder

- 6 **doleo**, 2, føler smerte, er ulykkelig over
casus, m 4, fald, tilfælde, ulykke
gaudeo gavisus sum gaudere, 2 semidep., glæder mig over
genus -eris, n 3, slægt
con-forto, 1, gør stærk, trøster
catasta, f 1, κατάστασις, tribune (hvor de anklagede skal stå, medens de bliver forhørt)
potestas -atis, f 3, magt
re-cedo -cessi -cessum -cerede, 3, går tilbage, går bort
con-tristo, 1, gør bedrøvet

Capitulum VI

- 1 **prandeo** prandi pransum prandere, 2, spiser (frokost)
subito, adv., pludselig, uventet
rapio rapui raptum rapere, 3, river, fører hurtigt afsted
statim, adv., straks
vicinus, adj., nærliggende
fio factus sum fieri, 3 semidep., bliver, dannes
- 2 **ceterus**, adj., øvrig, anden; *ceteri -ae -a*, de øvrige, de andre
con-fiteor -fessus sum -fiteri, 3 dep., bekender, indrømmer (at de var kristne)
ap-pareo, 2, kommer til syne, viser mig
ilico, adv., på det sted, dér
sup-plico, 1, bønfalder, beder til guderne, ofrer til guderne
- 3 **procurator** -oris, m 3, landshøvding, guvernør
proconsul, m 3, statholder
de-fungor -functus sum -fungi, 3, ophører med at fungere, dør; *defunctus*, afdød
ius iuris, n 3, ret; *ius gladii*, sværdets ret, den øverste myndighed
parco peperci parsum parcere, 3, skåner, tager hensyn til
infantia, f 1, barndom
sacer -cra -crum, adj., hellig; *sacrum*, n 2, det hellige, offerhandling, offer
salus -utis, f 3, frelse, sundhed, velfærd

imperator -oris, m 3, anfører, feltherre, kejser

- 5 **sto** steti statum stare, 1, står, bliver stående
iubeo iussi iussum iubere, 2, befaler
pro-icio -ieci -iectum -icere, 3, kaster frem
virga, f 1, stok, kæp
per-cutio -cussi -cussum -cutere, 3, gennembanker
doleo, 2, føler smerte, piner
senecta, f 1, alderdom
- 6 **pro-nuntio**, 1, bekendtgør offentligt, afsiger dom (over nogen)
damno, 1, dømmer
bestia, f 1, dyr, rovdyr
hilaris -e, adj., munter
- 7 **con-suesco** -svevi -svetum -svescere, 3, vænner mig til, bliver vant til
mamma, f 1, bryst
- 8 **amplius**, adv. i komp. (af *amplus*), mere
desidero, 1, længes efter, savner
fervor -oris, m 3, gløden, smerte og feber (over ikke at kunne komme af med mælken)
dolor -oris, m 3, smerte

Capitulum VII

- 1 **oro**, 1, beder
medius, adj., midterst
oratio -onis, f 3, bøn; *media oratione*, midt under bønnen
pro-ficiscor -fectus sum -proficisci, 3 dep., udgår
Dinocrates, m 1, Δεινοκράτης, navn på en afdød broder til Perpetua
ob-stipesco -stipui -- -stipescere, 3, bliver for-bavset
com-memoror, 1 dep., tænker på, mindes; se § 146
- 2 **dignus**, adj., værdig, fundet værdig (i Guds øjne)
peto petivi petitum petere, 3, søger, beder
oratio -onis, f 3, bøn
in-gemesco -gemui -- -gemescere, 3, sukker, stønner

- 3 **continuus**, adj., sammenhængende; *continuo*, adv., straks derefter
- 4 **tenebrosus**, adj., mørk
complures, adj. / subst., nogle stykker, adskillige
aestuo, 1, brænder, sveder
sitio, 4, er tørstig
sordidus, adj., snavset
cultus, m 4, dyrkning, pleje, klædning; *sordido cultu*, se § 167
pallidus, adj., bleg
vulnus -eris, n 3, sår
morior mortuus sum mori, 3 dep., dør
- 5 **carnalis** -e, adj., kødelig
infirmitas -atis, f 3, svaghed, sygdom
cancero, 1, angriber med kræft
malus, adj., slet, ond, grim
ob-eo -ii -itum -ire, 4, går imod, går bort
odium, n 2, had, afsky; *odio*, final dativ, se § 158
- 6 **diastema** -atis, n 3, διάστημα, afstand
uter-que ultra-que utrumque, indef. pron., hver (af to); *uterque non*, ingen af os
vicem, f 3 akk., afvekslen; *in-vicem*, indbyrdes, hinanden
- 7 **piscina**, f, 1, fiskedam, bassin (også uden fisk)
margo -inis, f 3, kant
statura, f 1, figur, legemsbygning, højde
ex-tendo -tendi -tensum -tendere, 3, strækker
bibo bibi -- bibere, 3, drikker
- 8 **altitudo** -dinis, f 3, højde
- 9 **laboro**, 1, arbejder, anstrenger mig, er i nød
fido fisis sum fidere, 3 semidep., stoler på, har tillid til
pro-sum pro-fui -- prod-esse, gavner (med dativ, se § 153)
quo-usque, konj., lige indtil
castrensis -e, adj., hørende til en fæstning, hørende til militæret; *carcer castrensis*, militærfængsel
munus -eris, n 3, gave, festspil (da en sådan kamp mellem mennesker og dyr var en gave til befolkningen)
- pugno**, 1, kæmper (mod mennesker eller dyr)
natalis -e, adj., hørende til fødsel; *natale* -is, n 3, fødselsdag
Geta, m 1, navn på en romersk kejser. Publius Septimius **Geta** blev født den 7. marts år 189 e.Kr. og fik tilnavnet Caesar i 198 e.Kr. Han blev myrdet af broderen Caracalla i 211 e.Kr.
Perpetuas martyrium må derfor have fundet sted mellem 198 og 211, muligvis i 203 e.Kr.
Caesar -aris, m 3, Caesar, kejser; efter mordet på Gajus Iulius Caesar den 15.3 år 44 f.Kr. blev Caesars navn en titel, der indgik i nuværende eller kommende kejseres navne.
gemo gemui gemitum gemere, 3, stønner, sukker
dono, 1, giver, overgiver

Capitulum VIII

- 1 **nervus**, m 2, sene, muskel, lænke
retro, adv., tilbage, tidligere
mundus, adj., ren
cicatrix -acis, f 3, ar
- 2 **sum-mitto** -misi -missum -mittere, 3, kaster under, sænker
umbilicus, m 2, navle
traho traxi tractum trahere, 3, trækker, øser
cessatio -onis, f 3, ophør
- 3 **fiala**, f 1, φιάλη, drikkeskål
de-ficio -feci -fectum -ficere, 3, mangler, "bliver tom"
- 4 **satio**, 1, mætter, stiller min sult eller tørst
ludo lusi lusum ludere, 3, leger; *ludere* er en final infinitiv
mos moris, m 3, skik, sædvane
trans-fero -tuli -latum -ferre, 3, fører over, fjerner fra, befrier for
poena, f 1, straf

Capitulum IX

- 1 **Pudens** -entis, m 3, et navn, der betyder "den anstændige"
optio -onis, m 3, frit valg, sergent (hos en hø-

- jerestående officer); *miles optio*, underofficer
praepositus, m 2, opsynsmand
magni-fico, 1, gør stor, viser respekt, respekterer
virtus -utis, f 3, styrke, kraft
ad-mitto -misi -missum -mittere, 3, sender hen, giver adgang
- 2 **proximo**, 1, nærmer mig
barba, f 1, skæg
e-vello -velli -vulsum -vellere, 3, river ud
pro-sterno -stravi -stratum -sternere, 3, kaster mig frem
impropero, 1, forbander (med dativ)
creatura, f 1, skabning
- 3 **infelix** -icis, adj., ulykkelig
- ### Capitulum X
- 1 **pridie**, adv., dagen før
horoma -atis, n 3, ὄραμα, syn
ostium, n 2, åbning, port
vehemens -entis, adj., kraftig
- 2 **aperio** aperui apertum aperire, 4, åbner
discingo, 3, løsner bæltet, løsner; *discinctus*, ppP., løsnet, løsthængende
candidus, adj., strålende
multiplex -icis, adj., mangfoldig, fornem
gallicula, f 1, sandal
- 3 **teneo** tenui tentum tenere, 2, holder, griber
asper -era -erum, adj., ujævn, ufremkommelig
flexuosus, adj., snoet
- 4 **vix**, adv., næppe; *vix tandem*, dog næppe, til sidst
anhelo, 1, stønner, er forpustet
amphi-theatrum, n 2, ἀμφι-θέατρον, amfiteater; i modsætning til et teater, der er opbygget omtrent som en halvcirkel, er et amfiteater ovalt, således at der kan sidde tilskuere hele vejen rundt om arenaen.
arena, f 1, sand, arena (da man spreder sand på gulvet for lettere at kunne feje blod og kødstumper sammen efter forestillingen)
paveo pavi -- pavere, 2, sitrer, er bange
- col-laboro**, 1, arbejder sammen, hjælper
- 5 **at-tono** -tonui -tonitum -tonare, 1, tiltordner, gør forbavset; *attonitus*, ppP., forbavset
miror, 1 dep., undrer mig over
- 6 **Aegyptius**, adj. og subst., ægyptisk, ægypter
foedus, adj., hæslig, afskyelig
species, f 5, syn, udseende
ad-iutor -oris, m 3, hjælper
decorus, adj., passende, smuk
fautor -oris, m 3, velynder (en "fan"), ven
- 7 **ex-spolio**, 1, udplyndrer, afklæder
masculus, adj. og subst., mandlig, mand
favisor -oris, m 3, tilhænger
oleum, n 2, (oliven-) olie
de-frico -fricui -fricatum -fricare, 1, afgnider, gnider
soleo solitus sum solere, 2 dep., plejer
agon -onis, m 3, ἀγών, kamp
contra, adv., overfor
afa, f 1 (ord af afrikansk oprindelse), støv
voluto, 1, ruller mig
- 8 **ex-cedo** -cessi -cessum -cedere, 3, går ud over, rager op over
fastigium, n 2, top
discinctatus, adj., med løst bælte
purpura, f 1, purpurfarve
clavus, m 2, søm, bort, kant (på f.eks. en tunika)
pectus -oris, n 3, bryst
multiformis -e, adj., mangeformet, fornem
virga, f 1, gren, stav
lanista, m 1, fægtemester, "kampdommer"
malum, n 2, æble
- 9 **oc-cido** -cidi -cisum -cidere, 3, slår ned, dræber
- 10 **mitto** misi missum mittere, 3, sender, giver
pugnus, m 2, næve, nævestød
calx calcis, f 3, hæl
caedo cecidi caesum caedere, 3, fælder, slår, sparker
- 11 **tollo** sus-tuli sub-latum tollere, 3, løfter
aer aeris, n 3, ἀήρ, luft
mora, f 1, ophold, tøven, pause

iungo, 3, forener, samler
cado cecidi casum cadere, 3 intr., falder

12 **psallo**, 1, ψάλλω, spiller strengespil, synger salmer

13 **osculator**, 1 dep., kysser
gloria, f 1, hæder, ære, herlighed
sana-vivarius, adj., sund og levende; *Porta Sanivivaria* (Porten for de sunde og levende) er

navnet på den port, der vender mod øst, og som anvendes af de gladiatorer, der enten har sejret, eller som er blevet benådet; den vestlige port kaldes *Porta Libitinensis*, og den er opkaldt efter *Libitina*, der er gudinde for død og begravelse.

15 **actus**, m 4, handling, handlingsforløb

BJ / 13. marts 2004

* * * * *